

Νέα υποστελέχη SARS-CoV-2 - πόσο πρέπει να ανησυχούμε;

Οι Ιατροί της Θεραπευτικής Κλινικής της Ιατρικής Σχολής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών **Θεοδώρα Ψαλτοπούλου, Ροδάνθη Ελένη Συρίγου, Γιάννης Ντάνας**, και **Θάνος Δημόπουλος** (Πρύτανης ΕΚΠΑ) συνοψίζουν τα δεδομένα της πρόσφατης δημοσίευσης του Damian McNamara στην έγκριτη επιστημονική επιθεώρηση WebMD με θέμα τα νέα υποστελέχη του SARS-CoV-2 και αναλύουν πόσο ανησυχητικά είναι τα νέα δεδομένα.

Τρία νέα υποστελέχη BQ.1, BQ1.1 και XBB φαίνεται να ανησυχούν τους επιστήμονες στις Ηνωμένες Πολιτείες καθώς υπάρχει η πιθανότητα ένα ή περισσότερα υποστελέχη να παρακάμπτουν την ανοσολογική μας προστασία. Παρόλα αυτά τρία χρόνια μετά την έναρξη της πανδημίας, οι επιστήμονες γνωρίζουν πολλά για τον ιό Sars-CoV-2 καθώς και οι πολίτες πως να προφυλάσσονται από αυτόν. Τα τελευταία δεδομένα του CDC παρουσιάζουν ότι τα υποστελέχη BQ.1 και BQ1.1 έχουν αυξηθεί στις Ηνωμένες Πολιτείες κατά 12% διπλασιάζοντάς το ποσοστό τους την τελευταία εβδομάδα. Η Hannah Newman, διευθύντρια πρόληψης λοιμώξεων στο Νοσοκομείο Lenox Hill της Νέας Υόρκης, αναφέρει ότι καθώς εισερχόμαστε στην εποχή που οι ιογενείς λοιμώξεις αναπνευστικού ακμάζουν δεν θα ήταν περίεργη η μεγαλύτερη διασπορά των νέων στελεχών.

Η επιδημιολογική αύξηση των συγκεκριμένων υποστελεχών δεν είναι ανεξήγητη αναφέρει η Amesh Adalja, καθώς ο ιός Sars-Cov-2 θα συνεχίζει να μεταλλάσσεται και να γίνεται ακόμα πιο μεταδοτικός, οπότε οι υπομεταλλάξεις BQ.1, BQ1.1 και XBB ήταν αναμενόμενες. Η υπομετάλλαξη XBB κυριαρχεί αυτή την στιγμή στην Σιγκαπούρη, με το ποσοστό επαναλοίμωξης να υπολογίζεται στο 17% ενώ μόλις τον προηγούμενο μήνα ήταν στο 5%. Το ποσοστό του εμβολιασμένου πληθυσμού είναι στο 92%, και ο αριθμός των ατόμων που έχουν λάβει την ενισχυμένη δόση είναι διπλάσιος από το αντίστοιχο ποσοστό στις Ηνωμένες Πολιτείες.

Όσον αφορά στο νέο ενισχυμένο εμβόλιο, είναι πιο αποτελεσματικό από το προηγούμενο αλλά δεν γνωρίζουμε πόσο αποτελεσματικό θα είναι έναντι των καινούργιων υποστελεχών. Η Newman είναι αισιόδοξη ότι το ενισχυμένο εμβόλιο θα βοηθήσει αυξάνοντας την ανοσία έναντι των υποστελεχών της Όμικρον και ότι ο κόσμος πρέπει να εμβολιαστεί με αυτό.

Όσον αφορά στις αντικές θεραπείες, το αντικό φάρμακο Paxlovid θα συνεχίζει να παίζει σημαντικό ρόλο στην πρόληψη πιο σοβαρής νόσησης αναφέρει η Adalja, καθώς δρα σε μία εντελώς διαφορετική περιοχή του ιού, διαφορετική από αυτές που αφορούν μεταλλάξεις που περιβάλλουν την ανοσία. Σε αντίθεση με το Paxlovid, τα μέχρι τώρα δεδομένα για τις θεραπείες με μονοκλωνικά αντισώματα αναφέρουν ότι δεν θα είναι αποτελεσματικά για τις νέες μεταλλάξεις, καθώς εάν τα στελέχη είναι σε θέση να ξεφύγουν από την ανοσία των αντισωμάτων και τα μονοκλωνικά αντισώματα δεν είναι αποτελεσματικά, έτσι τα ανοσοκατεσταλμένα άτομα μπορεί να εκδηλώσουν σοβαρή συμπτωματολογία παρά τη λήψη των μονοκλωνικών αντισωμάτων.

Παράλληλα, η Adalja αναφέρει ότι ο πληθυσμός που νόσησε τους τελευταίους 3 με 6 μήνες θα έχει αρκετά υψηλή προστασία έναντι σοβαρής νόσησης. Μετά τη μείωση

της φυσικής ανοσίας, οι νέες υπομεταλλάξεις είναι πιθανό να επαναμολύνουν τον ίδιο πληθυσμό αλλά με πιο ήπια συμπτωματολογία.

Συμπερασματικά, είναι δύσκολο να προβλεφθεί πόσο πιθανό είναι ένα επόμενο κύμα επανανόησης Covid-19. Αυτό θα εξαρτηθεί από το εάν τα νέα υποστελέχη θα υπερτερούν άλλων στελεχών, καθώς και των μέτρων προστασίας που λαμβάνονται. Τέλος, η αναγκαιότητα του εμβολιασμού με την ενισχυμένη δόση του εμβολίου έναντι του SARS-CoV-2 παραμένει επίκαιρη, όχι μόνο λόγω των νέων υποστελεχών που εμφανίζονται, αλλά και λόγω της χαλάρωσης των μέτρων πρόληψης της μετάδοσης του ιού.